

Statisztikai tájékoztató

Vas megye, 2012/3

Tartalom

Összefoglalás.....	2
Demográfiai helyzet.....	2
Munkaerőpiac.....	2
Gazdasági szervezetek	4
Beruházás	5
Ipar	6
Építőipar.....	8
Lakásépítés.....	9
Turizmus	9
Közúti közlekedési balesetek	10

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

A megye I–III. negyedévi gazdasági és társadalmi folyamatai változatos képet mutattak. A természetes népmozgalmi folyamatok kedvezőbben alakultak a tavalyinál, aminek hatásaként a népességfogyás üteme mérséklődött. A munkaerő-piaci helyzet javult, a foglalkoztatottság nőtt, a munkanélküliség csökkent. Lanyhult a cégalapítási kedv, viszont fokozódott a magán-személyek vállalkozási kezdeményezőkézsége, és élénkült a civil aktivitás, így összességében nőtt a gazdasági szervezetek állománya. Folytatódott a beruházási konjunktúra, a teljesítések túlnyomó többsége a gépipari termelőkapacitások bővítését szolgálta. Az ipari termelés növekedését a járműipari tevékenységet folytató, döntően nemzetközi piacra szállító külföldi érdekeltségű vállalkozások alapozták meg, melyek a kibocsátás több mint a felét adták. Csökkent az iparban az alkalmazásban állók létszáma, így a termelékenység javult. A vasútépítési munkák adták az építőipari teljesítmény legnagyobb hányadát, és a szerződésállomány alapján a közeljövőben is az ilyen jellegű feladatok kötik le a rendelkezésre álló erőforrásokat. A lakásépítési piacot változatlanul lefelé tartó trend jellemzi. Főleg a belföldi turisták elmaradása miatt csökkent a kereskedelmi szálláshelyek forgalma és romlott a vendégházak kihasználtsága. Az üzemeltetők bevétele ennek ellenére nőtt, elsősorban a korábbinál nagyobb összegben kiszámlázott szállásdíjnak és az elszállásoláshoz kapcsolódó szolgáltatások eredményesebb értékesítésének köszönhetően. A közutakon kevesebb személyi sérüléssel járó baleset történt, mint egy évvel korábban.

Demográfiai helyzet

Előzetes adatok szerint 2012. szeptember végéig Magyarországon 3,6%-kal több gyermek született, és 1,1%-kal emelkedett az elhunytak száma az előző év azonos időszakához képest. A tárgyidőszakban 29 ezerrel többen haltak meg, mint ahányan születtek.

Az országoshoz hasonlóan a születésszám emelkedése Vas megyében is nagyobb mértékű volt mint a halálozásoké, ennek következtében a természetes fogyás üteme mérséklődött. Kilenc hónap alatt közel 1 470 újszülött jött a világra, és 2 700 haláleset fordult elő. Az élveszületések száma 6,0%-kal, a halálozásoké 2,3%-kal volt több 2011 azonos időszakánál. A népmozgalmi folyamatok egyenlegéből adódó népességfogyás üteme 1,8%-kal (országosan 4,3%-kal) mérséklődött egy esztendő távlatában.

A házasságkötések csökkenő irányzata megállt. Kilenc hónap alatt mintegy 800 pár tett esküt az anyakönyvvezető előtt, 8,9%-kal – országosan 0,2%-kal – több mint egy évvel ezelőtt. A házasulók a tavaszi hónapokat választották leggyakrabban házasságkötésük időpontjául.

Munkaerőpiac

A Központi Statisztikai Hivatal munkaerő-felmérése szerint 2012 harmadik negyedévében országosan és a megyében is javult a foglalkoztatási helyzet. Vasban a munkaerő-piaci mutatók kedvezőbben alakultak az országosnál. A foglalkoztatottak száma 4,2%-kal bővült, a munkanélkülieké egynegyedével mérséklődött 2011 azonos időszakához képest. A 15–74 éves népesség átlagosan 59,7%-a, 119,2 ezer gazdaságilag aktív személy volt jelen a munkaerőpiacon, 2,4 ezer fővel több a tavalyinál. A foglalkoztatottak aránya egy év alatt 54,0%-ról 56,6%-ra változott, s ezzel a főváros és a megyék rangsorában a harmadik legmagasabb szintet képviselte. A 7,3%-ról 5,2%-ra módosult relatív munkanélküliség mutató alapján pedig Vas északi megyeszomszédunk után a második legkedvezőbb helyzetű volt az országban.

Az első három negyedév intézményi munkaügyi statisztikái szerint országosan a nemzetgazdaságban a legalább 5 fős vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél összességében 2 millió 671 ezer fő állt alkalmazásban, 0,7%-kal

kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. Vas megyében ugyanekkor 59 ezer főt foglalkoztattak, majdnem ugyanannyit, mint tavaly ilyenkor. A versenyszférában 1,3%-kal (országosan 1,9%-kal) mérséklődött, a költségvetési szerveknél 4,7%-kal (országosan 2,0%-kal) bővült a munkaerő-kapacitás. Egy év távlatában a vállalkozásoknál csökkent a teljes munkaidősök száma és nőtt a részmunkaidősöké, a közigazgatásban ugyanakkor – a közfoglalkoztatás kiterjesztésének köszönhetően – a napi nyolc órában alkalmazott munkavállalók száma gyarapodott, miközben a nem teljes munkaidős dolgozóké számottevően visszaesett. A közfoglalkoztatási forma leginkább a közigazgatásban és az egészségügyi szolgáltatásban terjedt el.

A gazdasági ágak létszámalakulását nagy szóródás jellemezte. A termelő ágak közül az iparban csökkent, a mezőgazdaságban és az építőiparban nőtt a foglalkoztatottság. Az ipari szervezetek összességében 1,7%-kal kevesebb munkaerőt alkalmaztak a tavalyinál. Ezen belül a feldolgozóipar húzóágazatának számító járműiparban 6,1%-kal, a gumi-, műanyag- és építőanyag-iparban 5,5%-kal, a kohászat, fémfeldolgozásban 3,1%-kal bővült a humán-erő-kapacitás. A létszám fogyását azonban nem sikerült elkerülni az élelmiszeriparban, a textil- és bőriparban, a fa-, papír- és nyomdaiparban, a vegyi anyag, termék gyártásában és a járműgyártást kivéve a gépipari ágazatokban. A szolgáltató szektor ágazataiban a 17%-os csökkenéstől (adminisztratív szolgáltatások) a 15%-os növekedésig (szállítás és raktározás) a munkaerő alkalmazása nagyon szélsőségesen változott.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi 187,7 ezer forint bruttó átlagkeresete 32 ezer forinttal volt kevesebb az országosnál, és 6,9%-kal múlta felül az egy évvel korábbit. A bérek a versenyszférában 192,3 ezer forintot, a költségvetés területén 173,2 ezer forintot értek el. Előbbiek 10%-kal nőttek, utóbbiak – az alacsonyabb közfoglalkoztatotti illetmények miatt – 3,4%-kal csökkentek. A fizikai foglalkozásúak között a legkisebb bért az egészségügyi szolgáltatásban, a legnagyobbat az energiaiparban dolgozók kapták, a szellemiek körében ugyanez a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásról és a feldolgozóiparról mondható el.

A családi kedvezmény figyelembevétele nélkül számított nettó átlagkereset 121,8 ezer forint volt, 2,5%-kal magasabb, mint az előző év azonos időszakában. A vállalkozások alkalmazottai 5,2%-kal több, a közszféra munkavállalói 6,3%-kal kevesebb nettó juttatásra számíthattak havonta.

Elsősorban jogszabályi változások miatt az első kilenc hónap átlagában megyei és országos viszonylatban egyaránt csökkent a kereseteken felüli egyéb juttatások összege és az összes munkajövedelmen belüli aránya. Vas megyében az alkalmazásban állók egyéb juttatás címén havi átlagban 8,2 ezer forintot, az összes munkajövedelem 4,2%-át (2011 hasonló időszakában 5,6%-át) kapták.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a szeptember 20-ai zárónapon országosan 526,7 ezer főt tartottak nyilván álláskeresőként. Számuk az augusztus havinál alig, az előző év szeptemberinél 10 ezer fővel, 1,9%-kal volt kevesebb. Az országos átlagnál lényegesen nagyobb mértékű csökkenést Békés, Győr-Moson-Sopron, valamint Fejér megye nyilvántartásai mutatták, a főváros, valamint Csongrád, Hajdú-Bihar, Heves, Nógrád és Zala megyében ugyanakkor nőtt az állástalanok száma az előző év azonos időszakához képest.

Vas megyében 2012 szeptemberéig minden hónapban a tavalyi szint alatt maradt a regisztráltak száma, a csökkenés üteme azonban folyamatosan mérséklődött. Június óta lényeges változás nem történt, a nyári hónapokat stagnálás jellemezte. Szeptember 20-án 7 283-an kerestek munkát a munkaügyi kirendeltségeken keresztül, 5,6%-kal kevesebben az egy évvel korábinál. A csökkenés üteme augusztusig minden hónapban meghaladta a 10%-ot. Augusztusról szeptemberre egyharmadával nőtt a regisztrációba belépők száma. Ebben vélhetően a 2012. szeptember 1-jétől indult ún. „Első munkahely garancia” elnevezésű, a pályakezdő fiatalok munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében indított központi program játszott szerepet. Az álláskeresők közül a nem pályakezdők száma a tavaly szeptemberihez képest 11%-kal apadt, a pályakezdőké ugyanakkor 44%-kal gyarapodott.

Az év kilencedik hónapját jellemző 6,1%-os munkanélküliségi ráta Győr-Moson-Sopron megye után és a főváros mellett a második legalacsonyabb volt.

1. tábla

A munkanélküliség főbb jellemzői munkaügyi körzetenként, 2012. szeptember

Körzet	A regisztrált álláskereső					Egy álláshelyre jutó munkanélküli
	száma, fő	a 2011. szeptemberi	a 2012. augusztusi	számának megoszlása, %	közül: pályakezdők aránya, %	
		százalékában				
Celldömölki	907	92,9	97,7	12,5	14,4	17
Körmendi	673	87,2	100,9	9,2	15,5	6
Kőszegi	626	98,6	104,0	8,6	12,9	7
Sárvári	1 147	89,2	103,2	15,7	14,6	6
Szentgotthárdi	470	91,6	103,1	6,5	9,8	4
Szombathelyi	2 868	100,1	101,0	39,4	17,2	8
Vasvári	592	88,2	95,6	8,1	14,0	4
Összesen	7 283	94,4	100,8	100,0	15,2	7

A Szombathelyi kivételével a megye valamennyi kirendeltségén kevesebb munkanélkülit tartottak nyilván, mint egy évvel korábban. A csökkenés mértéke térségenként differenciáltan alakult: 10%-ot meghaladón esett vissza az állástalanok száma Körmend, Sárvár és Vasvár vonzaskörzetében, ennél kisebb mértékben a Celldömölki, a Kőszegi és a Szentgotthárdi kirendeltség területén. A munkanélküliség szintje a Körmendi és a Szombathelyi térségben volt a legalacsonyabb (5,2, illetve 5,4%), a Celldömölkiben és a Vasváriban pedig a legmagasabb (7,9, és 10,1%).

A központi programban való részvétel előfeltételeként megszabott kötelező regisztráció miatt a munkanélküliek között egy év távlatában 15-ről 19%-ra emelkedett a 25 éven aluliak aránya, nagyjából ugyanennyivel mérséklődött a 25–54 éveseké, az ennél idősebbeké pedig alig változott.

Az előző évi 9,9%-kal szemben idén a munkanélküliek 15%-a volt a pályakezdő fiatal. A megyék többségében arányuk meghaladta az országos átlagot, tíz százalék alatt csak a fővárosban és Pest megyében maradt. Vas megyében a legtöbb pályakezdő fiatal a Szombathelyi kirendeltség nyilvántartásában szerepelt, és az álláskeresőknél belüli részarányuk is itt volt a legmagasabb.

Az időszak végén 1 079 betöltetlen álláshelyet jeleztek a munkáltatók, 6,9%-kal többet az egy évvel korábbinál. A legtöbb üres állás közül a Szombathelyi térségben választhattak a munkát keresők, a kevés munkalehetőség miatt viszont a Celldömölki térségben jutott átlagon felüli (17) munkanélküli egy álláshelyre.

Gazdasági szervezetek

A megyében a III. negyedévben számottevően bővült a gazdasági szervezetek állománya, szeptember végén 41 916 vasi székhelyűt regisztráltak, 0,7%-kal többet, mint az előző év azonos időpontjában. Az újonnan létrejötték 63%-a egyéni vállalkozás volt. Akárcsak egy esztendővel korábban a szervezetek kilencetizede vállalkozás volt. Háromnegyedüket egyéni formában jegyezték be, melyek gyakrabban fordultak elő a megyében, mint országosan.

A 2011. szeptember végihez hasonlóan Vasban regisztrálták a magyarországi szervezetek 2,3%-át. A vállalkozási kedv a főváros és a megyék között közepes aktivitást mutatott: Ezer lakosra 148 jutott, 19-cel kevesebb, mint országosan.

Az egyéni vállalkozások állománya 12 hónap alatt az átlagoshoz hasonlóan, 0,7%-kal gyarapodott. Az összetételük kissé módosult, a munka mellett vállalkozók köre tovább nőtt.

Össességében 46%-uk mellékállásban, egyharmaduk hivatásszerűen, egyötödük pedig nyugdíjasként végezte a tevékenységét. A legtöbb főállású egyéni vállalkozóval a szállítás és raktározásban, mellékfoglalkozásúval az oktatásban, nyugdíjossal pedig a mezőgazdaságban találkozhatunk.

A társas vállalkozások közül egyedül a kft-k állománya bővült. Számuk egy év távlatában 4,7%-kal emelkedett, így a társaságok 69%-át képviselték. A kisebb tőkével rendelkező bt-k állománya 6,6%-kal csökkent, és a cégek mindössze 27%-át alkották. Az általában nagyobb tőkével rendelkező részvénytársaságok száma 3-mal, a szövetkezeteké pedig 5-tel mérséklődött 2011. szeptember végéhez viszonyítva. A társas vállalkozások méretstruktúrája lényegesen nem változott, 92%-uk legfeljebb 9 főt foglalkoztatott. A mikrovállalkozások részesedése valamivel alacsonyabb volt, mint országosan.

A vállalkozások állománya a mezőgazdaság mellett elsősorban a társadalmi jellegű szolgáltatások területén gyarapodott erőteljesebben, a többi termelő ágban és a gazdasági szolgáltatások többségében fogyott. Össességében 7 gazdasági ágban nőtt, 9 helyütt mérséklődött, a bányászatban, az energiaiparban pedig nem módosult a számuk. A legtöbb új vállalkozás továbbra is az agráriumban alakult, ennek hatására már a szervezetek 29%-a tartozott ide. Élénk maradt ezen kívül a vállalkozói kedv a művészet és szabadidő területén is.

Az átlagosnál nagyobb ütemben folytatódott a nonprofit szervezetek alapítása. Szeptember végén 3 200 társadalmi tevékenységet folytató önszerveződést tartottak nyilván a megyében. Számuk egy százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, és a tavalyihoz hasonlóan a szervezetek 7,6%-át képviselték.

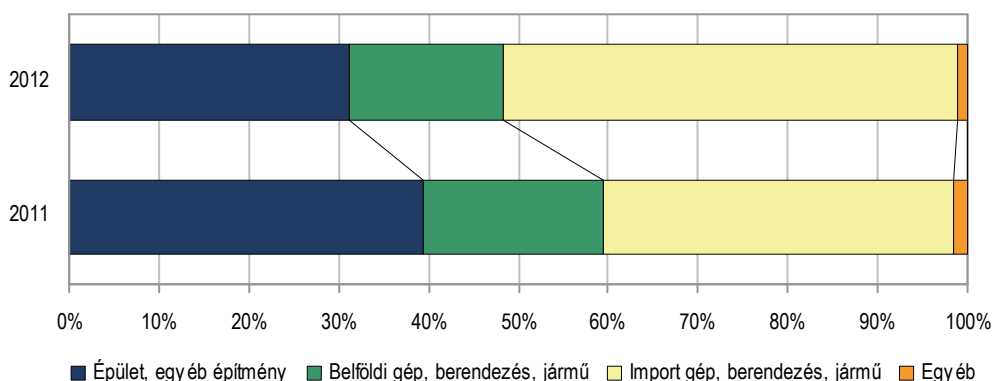
Beruházás

A megyében negyedévről negyedévre fokozódott a beruházási tevékenység, a teljesítések értéke az országgal szemben mindvégig meghaladta az egy évvel korábbit. A vasi székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató gazdasági szervezetek az első kilenc hónapban 71 milliárd forintot fordítottak új tárgyi eszközök beszerzésére, folyó áron 23 milliárd forinttal többet, mint 2011 hasonló időszakában. A fejlesztések többsége ipari termelési célt szolgált.

A befektetések összege az országos 3,6%-át tette ki, 1,2 százalékponttal nagyobb hányadát, mint egy esztendővel korábban. 2011. január-szeptemberhez viszonyítva nyolc megyében nőttek a beruházások, a növekmény Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom után itt volt a legjelentősebb. A beruházási aktivitás magas szinten állandósult. Ezer lakosra 277 ezer forint teljesítményérték jutott, 77 ezer forinttal több, mint országosan. A vasi mutató nagyságát csak a Győr-Moson-Sopron megyei és a budapesti multa felül a területi rangsorban.

Mindegyik anyagi-műszaki csoportban nőtt a teljesítések értéke az egy évvel korábbihoz képest, mértéke azonban különbözött, így ismét módosult a beruházások összetétele. Külföldről származó gépek, berendezések, járművek beszerzésére a tavalyinál 17 milliárd forinttal többet, összesen 36 milliárd forintot költöttek a gazdálkodók, ezáltal a beruházások legnagyobb részét (48%-át) alkották. Épületek, építmények kialakítására 22 milliárd forintot fordítottak a szervezetek, 3 milliárd forinttal többet az egy évvel korábbinál, viszont arányuk a nagy értékű importgép-beszerzés miatt 31%-ra zsugorodott. A belföldi gépek, berendezések, járművek vásárlására elkülönített források nagysága szintén 3 milliárd forinttal haladta meg az egy esztendővel azelőttit, részesedésük ebből adódóan 17%-ra csökkent. Nőtt a mezőgazdasági alapanyag termelést szolgáló tárgyi eszközök létesítésére szánt források összege, bár a teljesítéseknek még így is csupán az egy százalékát tették ki.

A beruházások anyagi-műszaki összetétele, I–III. negyedév

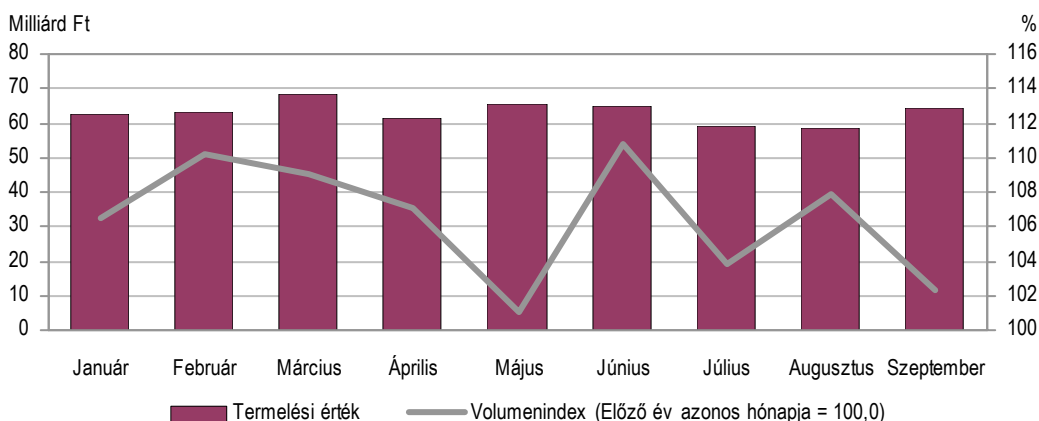

13 gazdasági ágban csökkentek, és mindössze 6 helyütt nőttek a beruházások. A feldolgozóipari szervezetek 27 milliárd forinttal többet, összesen 57 milliárd forintot különítettek el tárgyi eszközök beszerzésére, ezzel a nemzetgazdasági beruházások nyolctizedét valósították meg. Az investíciók kétharmada a gépipari termelőkapacitások bővítését szolgálta. A fejlesztésben élen jártak a közúti járműalkatrészek és egyéb villamos berendezések előállításával foglalkozó vállalkozások. A második legtöbb befektetés a mezőgazdaságban valósult meg, összege azonban még így is a nemzetgazdasági beruházások mindössze 4,0%-át képviselte.

Ipar

Magyarországon 2012. I–III. negyedévben a legalább 5 főt foglalkoztató, ipari tevékenységet folytató vállalkozások 17 337 milliárd forint értékű árutömeget állítottak elő, 0,8%-kal kevesebbet, mint 2011. I–III. negyedévben. A megyében telephellyel rendelkező szervezetek teljesítménye az időszak folyamán hullámzóan alakult, ennek ellenére a termelésük volumene minden hónapban felülmúlta az előző év azonos időszakit. Összességében az első kilenc hónap folyamán létrehozott termékek és nyújtott szolgáltatások értéke (568 milliárd forint) 6,4%-kal haladta meg az egy esztendővel korábbit.

Az ipari termelés alakulása, 2012^{a)}

a) A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai.

A kibocsátás nagysága a főváros és a megyék alkotta területi rangsorban a tizenegyedik helyet foglalta el, és az országos a 3,3%-át tette ki, ami 0,2 százalékpontos növekedést jelentett, mértéke pedig mindössze három helyütt (Bács-Kiskun, Veszprém és Heves megyé-

ben) volt magasabb. Az egy lakosra jutó termelés alapján Vas az előkelő ötödik helyezést érte el Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Fejér és Jász-Nagykun-Szolnok megyéket követően.

A vasi ipari szereplők teljesítményének növekedése negyedévről negyedévre kissé veszített lendületéből, a termelés emelkedése az időszak egészében azonban még így is figyelmet érdemlő maradt. A magas dinamikát a járműipari gyártókapacitások bővítése alapozta meg. Az első kilenc hónapban a megyei székhelyű, 49-nél több alkalmazottal rendelkező ipari vállalkozások együttesen 531 milliárd forint termelési értéket állítottak elő, 7,5%-kal többet, mint egy évvel korábban. Országosan ugyanakkor egy százalékos mérséklődés következett be.

Az értékesítés volumene 8,6%-kal múlta felül az egy évvel korábbit. A külföldi kereslet élénkült az itt gyártott termékek iránt, a hazai piac szereplőinek vásárlóereje azonban gyengült. Az árbevétel 85%-át adó export összehasonlító áron egytizedével bővült, a fennmaradó részt képviselő belföldi eladás ezzel szemben 0,4%-kal mérséklődött. Országosan az értékesítés volumene lényegében az előző évi szinten maradt, ezen belül az export az itteninél jóval szerényebb ütemben (1,5%-kal) nőtt, miközben a belföldi értékesítés a vasinál nagyobb mértékben (1,9%-kal) csökkent.

A teljesítmény majdnem teljes egészét adó feldolgozóipari termelés volumene az első kilenc hónapban 7,6%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban. Húzóágazatában, a termelés héttizedét adó gépiparban egy év távlatában 11%-kal nőtt a teljesítmény. Az üzembe helyezett beruházásoknak és a növekvő külföldi megrendeléseknek köszönhetően a járműiparban kimagasló volt a bővülés. Ennek eredményeképpen a járműgyártás részesedése a feldolgozóipari kibocsátásból éves összehasonlításban 4,9 százalékponttal emelkedett, és elérte az 55%-ot. A gépipar többi ágazatában ezzel szemben a termelés volumene nem érte el az egy esztendővel korábbit. Ezen belül nagyarányú visszaesés következett be a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásában és a gépgyártásban, mérsékeltebb csökkenés pedig a villamos berendezés gyártásában.

A feldolgozóipari termelés 11%-át létrehozó vegyipar teljesítménye átlagon felüli mértékben nőtt. A bővülés egyaránt dinamikus volt a kibocsátás nagyobbik hányadát adó vegyi anyag, termék és a kisebb részesedésű gumi-, műanyagtermék gyártásába tartozók esetében is. A termelésből külön-külön 3%-kal részesedő fa-, papír- és nyomdaiparban, illetőleg a főképpen bútorgyártási tevékenységet magába foglaló egyéb feldolgozóiparban a teljesítmény mérsékelt ütemben emelkedett. Az élelmiszeripar megyei szereplőinek piaci pozíciói ugyanakkor jelentősen romlottak. Ugyancsak kedvezőtlen folyamat, hogy a textil- és bőripar valamennyi ágazatában csökkent a termelés volumene.

A megyében az I–III. negyedévben az élelmiszeripar és a vegyipar kivételével az árbevétel több mint a felét külföldi vevők fizették meg. A termelés nagy részét adó gépiparon kívül a kisebb részesedésű textil- és bőriparban, valamint az egyéb feldolgozóiparban az átlagosnál nagyobb volt a külpiacok szerepe.

A döntően külföldre szállító járműipar exportja 20%-kal növekedett, így az értékesítésben alig érződött a belföldi eladás ugyanilyen nagyságú visszaesése. A döntően külpiaci orientáltságú gépipar termékei iránt mindkét relációban mérséklődött a kereslet. A villamos berendezés gyártásában ugyancsak kisebb értékű árutömeget sikerült a piacokon elhelyezni, a csökkenés mértéke azonban mérsékeltebb volt, mint a gépgyártásban. A számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásában az export 1,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, a termelést mégis lefelé húzta, hogy a hazai kereslet számottevően zsugorodott.

A vegyiparban 10%-kal nőtt az árbevétel, melyet elsősorban a belföldi eladások dinamikus bővülése alapozott meg. A kohászat és fémfeldolgozásban mindkét relációban mérsékelt, de közel azonos mértékben, s összességében is ahhoz hasonlóan, (2,9%-kal) nőtt az értékesítés. A fa-, papír- és nyomdaiparban az export segítségével sikerült ellensúlyozni a belföldi kereslet csökkenését, így az árbevétel összehasonlító áron valamelyest felülmúlta az egy évvel korábbit. Az élelmiszeripar szereplőinek versenypozíciói bel- és külföldön egyaránt romlottak, a zömében

exportra gyártó textil-, ruházati- és bőriparban a nemzetközi kereslet visszaesését nem tudta kompenzálni a hazai eladás megháromszorozódása.

A vasi székhelyű, legalább félszáz főt alkalmazó ipari vállalkozásoknál 2012. I–III. negyedévben 1,2%-kal (284 fővel) kevesebben álltak alkalmazásban, mint 2011 hasonló időszakában. Tömeges létszámfelvételre egyedül a járműgyártásban nyílt lehetőség. A kibocsátás és a létszám ellentétes irányú változása következményeképpen a termelékenység látványosan (8,8%-kal) javult. Az egy foglalkoztatottra vetített 26 millió forint termelési érték azonban még így is 5 ezer forinttal elmaradt az országostól, a területi rangsorban pedig a megye a középmezőnyben helyezkedett el. A tevékenységek eltérő jellege és erőforrás-szükséglete miatt a termelékenység szintje nagymértékben szóródott a feldolgozóiparban, a járműiparban 12-szer volt magasabb (48 millió forint), mint a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásában (3,9 millió forint).

Építőipar

Országosan a III. negyedévben élénkült az építőipari tevékenység, az első kilenc hónapban a termelés volumene azonban még így sem érte el az egy esztendővel korábbit. A kivitelezésből 2,9%-kal részesedő, legalább 5 főt foglalkoztató Vas megyei székhelyű vállalkozások együttesen 23 milliárd forint értéket állítottak elő, 44%-kal többet, mint 2011 hasonló időszakában. Ennél dinamikusabb növekedés egy megyében sem történt, az egy lakosra vetített termelés nagysága pedig csak a fővárosban haladta meg az ittenit. A teljesítmény az év folyamán a II. negyedévben volt a legmagasabb, és a növekedés üteme is ebben az időszakban érte el a legnagyobb szintet. A számottevő bővülés és a kimagasló fajlagos teljesítmény mögött vasútépítéssel kapcsolatos munkák húzódtak meg.

Az építőipari termelés háromnegyedét kitevő egyéb építményfőcsoportban kétszer akkora ütemben nőtt a kibocsátás (51%-kal), mint a fennmaradó részt kitevő épületek építése esetében (26%-kal). A kivitelezési feladatok együttes értéke az első kilenc hónapban ágazatonként különbözőképpen emelkedett, így módosult a termelés szerkezete. A tavalyinál 65%-kal nagyobb teljesítmény eredményeképpen az egyéb építmények részesedése 7,9 százalékponttal nőtt, így már a munkák hattizedét adta. A kapacitása zömét vasútépítési projektek megvalósítása kötötte le.

Épületek kialakítására is több munkát kaptak a vállalkozások, mint egy évvel korábban, de így is csupán a termelés 15%-ához járultak hozzá. A speciális szaképítési tevékenységet folytatók együttesen 18%-kal nagyobb értékű feladatot végeztek el, ezzel a munkák negyedére nyertek megbízatást. A növekedést elsősorban az eredményezte, hogy a villanszerelés kibocsátása megkétszereződött.

Az építőipari teljesítmény kétharmadát a legalább félszáz munkavállalóval rendelkező vállalkozások hozták létre. A közepes- és nagyméretű szervezetek döntő szerephez jutottak a közlekedésfejlesztési projektek végrehajtásában, ezen kívül a szaképítési munkák negytizedét is megkapták. A kibocsátás egynegyedét adó 10–49 fős vállalkozások teljesítménye az átlagosnál kisebb mértékben, 8,1%-kal nőtt. Ők leginkább az épületek kivitelezésében működtek közre. A termelésből mindössze egytizeddel részesedő 5–9 fős mikrovállalkozások a tavaly ilyenkorinál kisebb értékű munkákat végeztek, ami elsősorban szaképítési feladatokat jelentett.

Az építőipari kapacitások döntő hányadát az elkövetkező időszakban is a kötött pályás közlekedési infrastruktúra fejlesztésével összefüggő munkák kötik le. Az I–III. negyedévben az építőipari szervezetekhez beérkezett és visszaigazolt szerződések értéke az egy évvel korábbinak a 8,6-szeresét tette ki. A szeptember végi szerződésállomány összege (20 milliárd forint) összehasonlítva áron 6,9%-kal volt több mint 12 hónappal korábban.

Lakásépítés

Magyarországon a lakásépítési piacot továbbra is a kedvezőtlen irányú folyamatok uralják. A 2012 szeptember végéig használatba vett lakások száma (6 509) egyötödével, az új építésekre kiadott engedélyeké (7 794) 12%-kal csökkent az előző esztendő azonos időszakához képest. Területileg nagyon jelentősek a különbségek. A fővárosban még fele annyi lakás sem épült, mint az előző év azonos időszakában. A megyék nagy részében az átlagos mértéket jóval meghaladó visszaesés történt, kisebb hányadában 1,6 és 64% közötti növekedés következett be. Tízezer lakosra számítva országosan 7, a megyében 6 lakás épült. A mutató értéke az átlaghoz képest Pest, Hajdú-Bihar és Győr-Moson-Sopron megyében volt kiugróan magas (13,12, illetve 11).

Vas megye lakáspiacán is folytatódott a recesszió. A kilenc hónap alatt használatba vett 146 lakás 17%-kal volt kevesebb az egy évvel korábbinál. Az új lakások egyharmadát (nagyjából fele-fele arányban saját használatra, illetve értékesítés céljából) a megyeszékhelyen vehették birtokukba a beköltözők. A megye községei közül mindössze 41-ben épült új lakás, és a 64 új otthonnak közel a fele a Szombathelyhez közel eső településeken – azok közül is leginkább Jákón, Gencsapátiban, Nárain és Toronyban – koncentrált.

Az építetők körben a természetes személyek és a vállalkozások tekinthetők kizárólagosnak (önkormányzati kivitelezésben mindössze egy lakást adtak át). Az előző év azonos időszakához képest a lakossági építések száma és részesedése csökkent az otthonteremtésben, s ez befolyásolta alapvetően a lakásberuházások célját. Saját használatra készült az új építések közel háromnegyede. Értékesítés céljára a megyeszékhelyen, Szentgotthárdon és Sárváron adtak át lakásokat. A lakások átlagos alapterülete 115 m² volt, 3 m²-el kevesebb a tavalyinál.

Az újonnan kiadott építési engedélyek száma (184) 15%-kal maradt el az egy évvel korábbitól. Ennél nagyobb mértékű visszaesést regisztráltak további tíz megyében is. A tízezer lakosra vetített érték alapján a területi rangsor élén – az országos átlagot számottevően felülmúló – Győr-Moson-Sopron és Pest megye áll 21, illetve 16-os értékekkel. A tervezett építkezések több mint egyharmada a megyeszékhelyen, közel négytizede a többi városban valósulhat meg.

Turizmus

A III. negyedévben tovább lanyhult a kereslet a vendégházak szolgáltatásai iránt. A megye kereskedelmi szálláshelyeit az első kilenc hónapban 320 ezer látogató kereste fel, 2,1%-kal kevesebb, mint az előző év hasonló időszakában. A vendégéjszakák száma (1 024 ezer) ennél nagyobb mértékben (4,3%-kal) csökkent, így az átlagos tartózkodási idő (3,2 éj) rövidült. A hazai látogatók a tavalyihoz hasonlóan átlagosan 2,9 éjszakát, a külföldiek pedig 0,2-del kevesebbet, összesen 3,7 éjszakát töltöttek a szálláshelyeken. A mutató nagysága fél nappal haladta meg az országosat.

A vendégéjszakák száma augusztusig folyamatosan növekedett, majd a szezonitásnak megfelelően csökkent. A forgalom csak májusban és augusztusban haladta meg az egy esztendővel korábbit. A kedvezőtlen irányú folyamatok hatására tovább mérséklődött a vasi egységek szerepe az elszállásolásban. Az itteni vendégházak fogadták a magyarországi szálláshelyeket felkereső turisták 4,9%-át, és realizálták a forgalom 5,9%-át.

A vendégéjszakák száma mindkét relációban mérséklődött, ezen belül a belföldi kereslet zsugorodott nagyobb mértékben. Ennek következtében csökkent a belföldi turizmus súlya. Az I-III. negyedévben a szálláshelyeket felkereső turisták közül minden második volt magyar, a forgalom 55%-át viszont a határon túlról érkezett vendégek adták. A külföldi vendégéjszakák 94%-át az Európai Unió tagállamaiból jött látogatók foglalták le. Az osztrákok a csehekhez hasonlóan a nemzetközi forgalom háromtizedéből részesedtek, a németek pedig egyötödéből.

A vendégéjszakák legalább egy százalékát lefoglaló külföldi állampolgárok közül az átlagosnál tovább időztek a szálláshelyeken a csehek, a lengyelek, a németek, az oroszok és a svájciak.

A szállodák forgalma kisebb mértékben csökkent, mint az egyéb szálláshelyeké, emiatt nőtt a részesedésük az elszállásolásban. 2011 első kilenc hónapjában a vendégéjszakák háromnegyede realizálódott a hotelekben, 2012-ben már nyolctizede. A szálláshelyek közül a négycsillagos szállodákban, illetőleg a gyógy- és az apartman-szállókban nőtt a lefoglalt idő hossza. Továbbra is a változatos szolgáltatási csomagot kínáló négycsillagos szállodák a legkedveltebbek a turisták körében, melyek a teljes forgalom negytizedét adták. A vendégek minden negyedik éjszakát wellness-hotelekben, majdnem minden ötödiket pedig gyógyszállókban töltötték el.

A korábbinál mérsékeltebb forgalom miatt romlott a vendégházak kihasználtsága, de még így is felülmúlta az országosat. Az üzemeltetők az I–III. negyedév folyamán a szobák 46%-át, a férőhelyek háromtizedét tudták hasznosítani. Az átlagosnál magasabb lekötéssel üzemeltek a legalább háromcsillagos hotelek, a gyógy-, a wellness- és az apartman-szállók. Az ötcsillagos szállodákban, a garni- és a kastélyszállókban javult a kapacitás-kihasználtság, azonban ezek az egységek szerény mértékben részesedtek a forgalomból.

A visszafogottabb kereslet ellenére nőtt a szálláshelyek bevétele, mivel a szállásdíjból és a kiegészítő szolgáltatások értékesítéséből nagyobb összeget realizáltak. A vendéglátók az első kilenc hónapban együttesen 12 milliárd forint bruttó bevételt könyveltek el, folyó áron 6,0%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában. A teljes összeg felét kitevő szállásdíjból 440 millió forinttal, a 18%-át képviselő kiegészítő szolgáltatások értékesítéséből 494 millió forinttal, az egytizedét adó vendéglátásból pedig 70 millió forinttal több bevétel származott, mint 2011 hasonló időszakában. A hazai forgalomban felhasználható, 2012-től már nem igényelhető üdülési csekk a belföldi bruttó szállásdíjnak már csak 7,8%-át tette ki. Az utalványt felváltó Széchenyi Pihenőkártya piaci részesedése viszont fokozatosan növekedett. Szeptember végén a vendégházak héttizede elfogadta fizetőeszközként a SZÉP-kártyát, és az utalvánnyal kiegyenlített 483 millió forint értékű szolgáltatás a hazai szállásdíj egyötödét jelentette.

Közúti közlekedési balesetek

2012 első kilenc hónapjának baleseti statisztikája ellentmondásos képet mutatott. Összességében országosan és a megyében is kevesebb személyi sérüléssel közúti közlekedési baleset történt, mint az előző év azonos időszakában. Kimenetelük azonban súlyosbodott, több volt a halálos áldozatot követelő esetek száma, és az ittasság is fokozottabban jelen volt az utakon, mint egy évvel korábban. Háromnegyed év alatt Vas megyében 388 közúti tragédiában 519 személy sérült meg, a legtöbben a nyári hónapokban. Idén eddig 7-tel több halálos balesetet regisztráltak, mint tavaly ugyanebben az időszakban. A meghaltak száma (21) is 9-cel múlta felül az egy évvel ezelőttiét. A súlyos sérüléssel járó balesetek aránya is emelkedett. Az ittas állapotban előidézett közúti tragédiák száma Vas megyében 14%-kal, országosan 7,4%-kal haladta meg a 2011. január-szeptemberit. A baleseti okok közül a sebesség nem megfelelő alkalmazása és az elsőbbség meg nem adása fordult elő legtöbbször.

További információk, adatok (linkek):

[Részletes megyei adatok](#)

[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Nyitrai József főosztályvezető

További információ: Pástiné Illa Judit

Telefon: (+36 1)-487-4402, judit.pastine@ksh.hu
info.szombathely@ksh.hu, telefon: (+36-94) 314-430